

1. Časopis kaktusy - šedesátiletý

Motto:

„Časopis jsme zdědili a v započatém díle je třeba pokračovat. Časopis Kaktusy prošel řadou vlivů té které doby. Měl obrovský vliv na rozvoj kaktusářství – a naopak právě úroveň naší záliby se vždy precizně odrážela na jeho tváři. Časopis totiž dělají lidé, autoři, redakce, ovlivňují jej úroveň polygrafického zpracování, tiskárny, zejména pak ceny, a ekonomika společnosti, politika, tj. možnosti spolupráce s ostatními kaktusáři v zahraničí, možnosti cestovat, koupit si zahraniční literaturu, zapojit se do celosvětových programů – hlavně tedy znát a umět. Časopis jako subjekt, potřebuje zdroje. Nejde jen o peníze, potřebuje aktivní zájem nás všech. Proč náš časopis vznikl, proč máme všichni takový zájem, aby vydržel, aby byl hezčí, životaschopnější – je to jen pro slávu? Myslím si, že ne.“ (Z úvodníku Jana Říhy, ročník 1994).

Nemám představu, kdo z čtenářů si uvědomí, když na přelomu února a března 2024 dostane do rukou první číslo časopisu Kaktusy, že drží v ruce první číslo již šedesátého ročníku vydaného v nepřetržité řadě. Vydání časopisu Kaktusy 65 Zpravodaje československých kaktusářů zaštitila Severočeská botanická zahrada v Liberci (hlavními hybateli byli předseda koordinačního výboru Josef Jelínek a redaktor Karel Papoušek). Ačkoli časopis byl označen jako neperiodický, vycházel téměř pravidelně ve dvouměsíční periodě, občasně i s jednoměsíčním číslem. Jednalo se o „vymodlený“ zpravodaj, poslední pravidelný časopis – Kaktusářské listy vyšel naposledy v roce 1951, kdy zrušením spolkového zákona zanikly kaktusářské spolky, a tím i kaktusářský časopis.

V tomto místě vřadím historickou vsuvku, ve zkratce připomenou situaci v kaktusářských spolkových časopisech: první naší publikací bylo 5 sešitů Kaktusy, sukulenty a jejich pěstění, vydal je zakladatel pražského spolku Jaromír Seidl, které vyšly v roce 1923/24. V roce 1925 vyšel první spolkový časopis Kaktusářské listy a ty vycházely ve stejné úpravě až do roku 1934. Brněnský spolek Astrophytum od roku 1930 vydával časopis Kaktusář, a v témže roce začalo Sdružení kaktusářů vydávat časopis Kaktusářský Obzor. Ten zanikl již po dvou letech, tedy v roce 1931. Od roku 1935 se stal brněnský časopis Kaktusář jediným časopisem československých kaktusářů. V roce 1937 přestal vycházet a byly obnoveny Kaktusářské listy, které vycházely až do svého zastavení v roce 1941. Během války kaktusáři publikovali v časopisu Svazu českých zahrádkářů Přítel zahrad a vydávali nepravidelné oběžníky. Po válce v tom pražský i brněnský spolek pokračovaly, až 1. ledna 1948 vyšly obnovené Kaktusářské listy, vydávání vydrželo jen tři roky. Poté si kaktusáři informace předávali v kaktusářské příloze časopisu Živa (pokud ovšem členové posílali příspěvky), jako náhrada za spolkový časopis byl v letech 1952–1964 vydáván organizační zpravodaj Věstník.

První tři ročníky byly časopisy černobílé o menším formátu než v současné době. Náplň byla zaměřená na představení kaktusů a v menší míře i ostatních sukulentů. Oproti dnešní době se obsah více zabíral pěstitelskou praxí a hlavně společenskou kronikou ze života spolků. V dalších letech časopis procházel různými etapami, ve kterých se odrážely okolní peripetie. Čas od času se do jeho náplně a směřování promítaly povinné společenské úlitby (občasné úvodníky zaměřené na celospolečenská témata nám v plné „kráse“ ukazují, v jaké to podivné době jsme žili), občas se projevovaly snahy si časopis „přivlastnit“ některým dominantním autorem nebo funkcionářem. Přes tyto negativní vlivy si časopis držel obstojnou úroveň a byl hlavním informačním zdrojem pro československou kaktusářskou komunitu. (Myslím si, že v rámci zemí socialistického tábora (tehdy se tato fráze používala velmi často) neměl konkurenci). To trvalo až do cca poloviny 90. let.

Účelem tohoto připomenutí není podrobně zmapovat každý ročník, tvorbu každého autora ..., dovolím si vybrat několik nejzásadnějších okamžiků ze „života šedesátáka“:

- Rok 1968: došlo ke změně formátu do velikosti, kterou známe v současné době, a do časopisu začaly být vkládány barevné obrázky, které si čtenář vlepoval na příslušná místa.

- V roce 1969 po sjezdu Svazu českých kaktusářů převzal vydávání časopisu Svaz. Počet vydávaných čísel v ročníku se ustálil na šesti.

- Od 8. ročníku (rok 1972) má časopis barevnou titulní stránku. Již v druhé polovině 70. let významně ubylo zpráv ze života spolků a časopis se téměř výhradně zabýval rostlinami a pěstitelskou praxí.

- Od roku 1978 po doporučení ústředního výboru Národní fronty se celý SČK včlenil do Českého ovocnářského a zahrádkářského svazu. Od té doby je časopis vydáván jako Zpravodaj ZO ČOZS klubu kaktusářů *Astrophytum* Brno. Podstatné je, že náplň ani frekvence se nezměnila.
- V roce 1979 je i zadní strana čísla tištěna v barvě.
- Od roku 1989 již není příležitostný barevný obrázek vlepován, ale tištěn, asi tak 1 ks na číslo.
- Společenská změna na konci roku 1989 se v časopise projevila až v šestém čísle roku 1990, kdy se vydavatelem stává nově ustanovená Společnost českých a slovenských pěstitelů kaktusů a sukulentů. Obsah ani podoba časopisu se nezměnily.
- Rok 1994 přináší zásadní změny, změnila se polygrafická stránka časopisu, přibylo barevných fotografií, dá se říci, že 4. číslo je již celobarevné. Nastala však podstatná změna, z ekonomických důvodů jsou od té doby vydávána jen čtyři čísla, ale počet stránek je zachován. Po rozdělení Československa se časopis potýkal (jako v současnosti) s nárůstem cen poštovního na Slovensko.
- V roce 1997 se situace ohledně cen a počtu členů stabilizovala, a tak mohl vyjít první Speciál: Rudolf Slaba – Nové uspořádání okruhu *Copiapoa cinerea*. Od té doby se daří každoročně vydat 1–3 Speciály na různá témata. V témže roce došlo i ke změně grafické podoby časopisu (z barvotiskové na podobu seriózního odborného časopisu).
- Rok 2010: byl vydán jediný a zatím i poslední e-Speciál na CD nosiči – byl to Atlas rodu *Echeveria*, který sestavil Tomáš Bíma. Forma „cédéčka“ byla zvolena z důvodu rozsáhlosti dodaného materiálu. Prezentace dodnes funguje i na současném hardware a software.
- Poslední událostí, o které bych se zmínil, je modernizace v grafické úpravě časopisu, která proběhla v roce 2020.
Tento strohý souhrn nemůže postihnout ty tisíce hodin, které věnovali autoři, redaktoři a funkcionáři našemu časopisu. Tímto jim všem děkuji. Časopis stále vychází, sice již jen v polovičním nákladu než v polovině devadesátých let, ale drží se a stojí ho za to tvořit a doufám, že i z pohledu čtenářů číst. Psát populárně naučné články není lukrativní záležitostí, pro většinu z nás je kaktusaření hobby. To platí i pro autory, členy redakční rady, funkcionáře spolků atd. My všichni (často ve více rolích) potřebujeme Vás čtenáře, ale možná i Vy nás. Potřebujeme vaše články, reakce na napsaná témata, reakce na to s čím nesouhlasíte, ale i co se vám líbí. Uvědomujeme si, že se nezavděčíme každému, každý z nás inklinuje k některým tématům, pomozte nám je rozšířit. Možná jste si toho nevšimli, snažíme se rozšiřovat informace ze spolků, protože časopis je informační svorník, který nás spojuje a umožňuje nám k sobě patřit.
Všechno se mění, a to v posledních letech velmi rychle. I my musíme na změny reagovat, ale v některých aspektech se snažíme stát na zemi. Jedním z aspektů je nevzdávání se tištěné podoby časopisu, pokud to bude možné. Tím se nebráníme být v „těsném závěsu“ za trendy, ale jak napsal Jan Říha: potřebujeme zdroje.
(použité zdroje: vše co mi přišlo pod ruku)
Lubomír Berka

Dostí často dostávám dotaz, zda již vyšel časopis, kdy ho dostanu atd.

Časopis *Kaktusy* vychází k 15.2., 15.5., 15.8. a 15.11. každého roku a je rozeslán cca do týdne od vytištění. Pokud časopis neobdržíte do konce prvního týdne následujícího měsíce, tak je něco špatně. Potom se mi prosím ozvěte (bohužel „žába na prameni“ zvláště za poslední rok a půl je Česká pošta).

1.2 Členské příspěvky – časopis *Kaktusy* 2024

Pro ty, kteří dosud příspěvky nezaplatili (a přečtou si *Věstník* na internetu), prosíme o vaši platbu. Potřebujeme co nejvíce členů a tudíž odběratelů časopisu *Kaktusy*, abychom byli schopni udržet tisk časopisu.

Členové nad 70 let 380,- Kč

Ostatní členové minimálně 350,- Kč + 110,- Kč poštovné (celkem 460,- Kč)

Členství ve spolku + pouze Věstník 80,- Kč

Vy, kteří platíte bankovním převodem, nezapomeňte uvést své evidenční číslo jako variabilní symbol (pokud ho neznáte, tak stačí vaše jméno v poznámce) a platbu proveďte co nejdříve.

Číslo účtu: 4431570257/0100

(Na základě rozhodnutí výboru SČSPKS se zbylé časopisy Kaktusy a Atlas kaktusů budou v komisním prodeji prodávat o 50,- Kč draž než v předprodeji, pokud budou k dispozici. Zásoba vytištěných kusů navíc bude minimální).

V době přípravy tohoto věstníku se zaregistrovalo přibližně stejné množství členů jako na počátku loňského roku, nemáme dosud žádnou reakci od dalších 50 loňských členů, ty obešleme mailem nebo dopisem.

L. Berka

1.3 Elektronická komunikace

Chtěli bychom být pružnější v kontaktu s našimi členy, rádi bychom vám zasílali informace o tom, co vám Spolek nabízí co nejaktuálněji. Tímto bychom chtěli požádat všechny členy SPKS o aktualizaci jejich kontaktních údajů. Především se jedná o korespondenční adresu, mimo jiné pro zaslání Věstníku a časopisu Kaktusy a e-mail, pro elektronickou komunikaci (informace o přednáškách a dalších připravovaných akcích SPKS).

Údaje prosím zasílejte na e-mail Spolku info@spks.cz.

Za aktualizaci předem děkuji.

J. Mynář

2. Přednášky:

Konají se ve Velké geologické posluchárně UK, Albertov 6, Praha 2

Každý 3. čtvrtek v měsíci, začátek v 18.00 hod., sál otevřen od 17.30 hod.

	výbor	knihovna		přednáška	Téma - autor
Únor	1.2.	1.2.	15.2.	15.2.	V. Zavadil – Nově popsané austrokaktusy Argentiy (Patagonie a Mendoza)
Březen	14.3.	14.3.	21.3.	21.3.	J. Bohdata – Chile – láska na první pohled
	23.3. 2024 Sympozium				
Duben	4.4.	4.4.	18.4.	18.4.	Z. Janeba – Sukulentní flóra Baja California
Květen	2.5.	2.5.	16.5.	16.5.	R. Matulová – Afrika západní a severní Kapsko nebo skleníková přednáška o hezdkých sukulentech
	11.5. Autobusový zájezd				
Červen		6.6.	20.6.		
	Jarní výstava 7.6. - 23.6. 2024				

2.1 Program 35. sympozia – 23. března 2024

Místo: Velký sál Obvodního úřadu Praha 8 Libeň (kapacita 240 osob) - na stejném místě jako v posledních letech.

Zenklova 43/8 – výstup z metra trasy B stanice Palmovka. Zenklova ulice vede přímo od metra.

Pěšky to je asi 5-7 minut, nebo jedna stanice tramvají. Před budovou a v okolí je možnost parkovat.

Od 9,00 do 17,00 (otevřeno od 8.00) **Není nutné se dopředu registrovat.**

Vstupné: 150,- Kč (placeno na místě)

V prodeji budou i přebytky starších časopisů a také kaktusy a sukulenty.

Program:

Úvod – Lubomír Berka – předseda

- budoucnost zájmového chovatelství a pěstitelství v ČR a naše role
- představení spolupráce s EAPK
- role entuziastů (sběratelství a pěstitelství) v budoucnosti
- spolupráce odborníků, profesionálů a nadšenců na zachování druhové rozmanitosti pro další generace

Přednášky: cca 60-80 minut – *Pořadí přednášek bude upřesněno při zahájení*

1. Giuseppe Orlando (IT) – Taxonomie *Asclepiadeae*
2. Evelyn Dewhurst (IT) - Fascinující sukulentní makrofotografie
3. Volker Schaedlich (DE) – Rod *Frailea*
4. Tomasz Blaczkowski (PL) – Rod *Lobivia*

Těšíme se na Vaši účast.

P. Pavelka

2.2 Knihovna SPKS je Vám k dispozici!

Naše spolková knihovna je otevřená všem členům, i korespondenčně. Věnujeme část spolkového rozpočtu na neustálé doplňování knihovny. Aktuální stav literatury a DVD je k dispozici na webových stránkách Spolku: <http://www.spks.cz/knihovna.html>

Těšíme se na shledání s vámi v pravidelných dnech – každý první čtvrtek v měsíci od 16 do 17 hod (v tento den následuje výborová schůze) a třetí čtvrtek v měsíci, od 16.30 do 17.30 hod (následuje přednáška).

Nabízíme DVD záznamy z našich přednášek, přednášku vám vypálíme na DVD a po zaplacení poplatku je vaše na věky.

3. CO BYLO

3.1 J. Musil - Tak trochu jiná Argentina - 16. 11. 2023

V listopadu jsme měli možnost shlédnout zajímavou přednášku Jiřího Musila z plzeňského klubu kaktusářů, který se svými kolegy navštívil běžně nenavštěvované lokality kaktusů v Argentině. Viděli jsme kaktusy z míst, kam jiní cestovatelé nejezdí. Cesta začínala zastavením na *G. ragonesei*, *Setiechinopsis mirabilis*, *Lobivia dobeana*, *G. baldianum*, *G. bayrianum*. Následovalo argentinské Chaco. Zde se teploty pohybovaly 42–43 °C, a navíc komáři a bromélie. Ale stálo to za to! *G. mihanovichii*, *Monvillea spegazzinii*, *M. cavendishii*, *Jatropha*, *Pereskia*, *Quiabentia*, *Pfeiffera*, *Rhipsalis*, *Echinopsis chacoana*, *E. tapecuana*, *Opuntia* aj. Jirka nás dále seznámil s lokalitami, které v 60. letech minulého století navštívil Walter Rausch – *Rebutia*, *Aylostera*, *Mediolobivia*. Klasické *Rebutia*, viděli jsme jich hned několik, tato místa kaktusáři běžně nenavštěvují. V roce 1965 tudy cestoval Walter Rausch, plzeňští kaktusáři zde viděli např. *Rebutia fabrisii* v. *aureiflora*, *Parodia chrysacanthion*, *P. saint-pieana*, *Aylostera kieslingii*, *A. mudanensis*, *Echinopsis ancistrophora*, *Lobivia chrysochete*, *L. longispina*, *L. ferox*, *Trichocereus poco* a v údolí Famatima kvetly *Trichocereus candicans* v mnoha barvách: růžová, bílá, červená, žlutá a to vše v různých odstínech. Také *Pyrrhocactus andreanus* a mnoho dalších rostlin. Byla to krásná přednáška doplněná zážitky, architekturou a dalšími zajímavostmi. Přednášejícímu děkujeme a těšíme se někdy příště.

Zdeněk Podroužek

3.2 Vánoční schůze - Y. Fričová: ze života A.V. Friče – 14. 12. 2023

Vánoční schůze se neodehrávala podle obvyklého scénáře, jak většinou píší o této každoroční akci. Jako obvykle jsme měli jenom kvíz, tentokrát byl postaven, aby pasoval k hlavnímu tématu večera. Otestoval jsem znalosti soutěžících z Fričovských rostlin, kvíz z mého pohledu tvůrce nebyl lehký, a proto gratuluji všem, kteří byli ochotni se zapojit, natož uhrát dobrý výsledek. Celkem bylo 11 otázek, jako největší znalec se projevil Eda Chvosta (8 správně), o další stupínek se podělili Jana Rácová a Vojta Myšák (7 správně) a na pomyslném třetím místě se umístili Tomáš Procházka, Zdeněk Hyan, Zdeněk Podroužek a Jan Hauser (6 správně).

Poté dostala slovo PhDr. Yvonna Fričová, manželka vnuka A.V. Friče, která se dlouhá léta zabývá odkazem A.V. Friče. Téměř dvě hodiny uplynuly jako voda, paní Fričová probrala celý život A.V. Friče od kolíbký až po závěr života, kaktusy byly na okraji zájmu. Dostali jsme v rámci možností podrobný výklad o mládí, jeho cestách, politických a společenských aktivitách. Vše bylo doprovázeno fotografiemi, některé z nich jsem ještě neviděl. Většina kaktusářů u nás zná celkem dobře knihu K. Crkala Lovec kaktusů, tato přednáška byla její nadstavbou se zdroji přímo od pramene. Tím, co kaktusáře často mívá, jsou Fričovy etnografické aktivity, v přednášce jsme měli možnost získat pohled i na tuto oblast. Jak už to u Friče bylo zvykem i v oblasti etnografie si díky své tvrdohlavosti nadělal řadu nepřijemností a nepřátel, stejně tak jako v kaktusářství. Co mne však překvapilo, byla až „naprostá“ chudoba v závěru jeho života. Nikdy jsem si neuvědomoval jak to pro něho a jeho rodinu byla obtížná doba.

Paní Fričová připravuje velkou a komplexní knihu o AVF, přeji jí, ať se jí to podaří, myslím si, že o ní bude v našich kruzích zájem, stejně jako byl zájem o knihy, které přinesla s sebou.

Přednáška je zájemcům k dispozici na DVD v naší knihovně

L. Berka

3.3 M. Tvrđík – Thajské pěstírny a veletrhy – 18. 1. 2024

První přednáška v letošním roce se uskutečnila 18. ledna. Tentokrát se však nehovořilo o cestování, objevování kaktusů v jejich domovině, ani o druzích vybraného rodu, či skupiny. Dokonce se nehovořilo ani o zkušenostech z pěstování našich oblíbených rostlin. Martin Tvrđík nám pro změnu připravil netradiční přednášku, ve které nám ukázal, že ne všude na světě se pěstitelé kaktusů a sukulentů zaměřují na vytváření kolekcí rostlin, které vzhledem připomínají rostliny z přírody, tak jak jsme většinou zvyklí u nás. Při své několikaměsíční návštěvě Thajska, uskutečněné v letech 2022 a 2023, navštívili s manželkou řadu výstav a veletrhů, kde se nabízelo nepřeberné množství kultivarů kaktusů v mnoha barevných variantách. Na těchto výstavách se také seznámili s některými z pěstitelů a podařilo se jim tak dostat do jejich pěstíren.

Přednáška začala krátkým přiblížením Thajska a jeho přírody, která je zajímavá pouze v národních parcích. Následně jsme se přesunuli již do kaktusářského života v této zemi. Z velkého počtu akcí, kdy se za rok uskuteční více než 30 výstav a veletrhů, kterých se celkově účastní až 300 prodejců vyplývá, že Thajci milují kaktusy a sukulenty a pěstují je ve značném množství. Co zaujalo na pořádaných výstavách vedle jejich množství je především jejich rozsah, organizovanost, propagace a místo konání převážně v prostorách obchodních center. Prodejci nabízejí především různé barevné kultivary kaktusů a sukulentů, jejich krátní a monstózní formy a různé panašované rostliny. Výběr je obrovský, jak vzhledově, tak i v rozmezí cen za jednotlivé rostliny. Ty se v přepočtu pohybují od několika desetikorun až po desetitisíce a někdy i více. Na většině výstav také probíhá vyhlášení nejhezčích kaktusů a sukulentů s udělováním cen, a to nejen výběrovým rostlinám.

Po ukázkách z výstav a veletrhů pokračovala prezentace náhledem do několika místních pěstíren. Jejich velikost byla ohromující a nedala se srovnat s ničím, co známe z České republiky. Stovky až tisíce metrů čtverečních prostor, kde jsou pěstovány doslova stovky tisíc rostlin. Všechno je směřováno především k pěstění barevných kultivarů a jejich selekcím. Žádané barevné varianty, jejichž cena může dosáhnout až astronomických výšin, jsou často výsledkem výběru pouze několika rostlin nebo i jedné z výsevů tisíců semen. Dalším zdrojem kultivarů jsou pak odběry odnoží ze zajímavých forem.

V průběhu přednášky jsme se rovněž dozvěděli něco o pěstovaných rostlinách a podmínkách jejich pěstování v Thajsku. Většina kultivarů barevných gymnokalycií vychází z druhu *Gymnocalycium friedrichii* (LB 2170 a VOS 12-1241), ale jsou nabízeny kultivary i mnoha dalších druhů např. z rodu *Astrophytum* a *Ariocarpus*. Vedle barevných kultivarů a hybridů jsou pak nabízeny např. panašované (variegátní) rostliny. Podmínky pro pěstování sukulentních rostlin v Thajsku jsou od našich značně

rozdílné. Je to dáno především jižní polohou země a teplotami vzduchu, které se v období dešťů pohybují mezi 34–36 °C, minimální teploty jsou obvykle okolo 24–26 °C. Thajci tak pěstují převážně rostliny, kterým toto klima vyhovuje. Zvláštností pěstování a možná i úspěchu vedoucímu k získání zdravých a vitálních rostlin je, že všechny rostliny jsou sázeny do poměrně hlubokých nádob, z větší části do minerálního substrátu (lávy), který je obohacen fermentovanými listy místních rostlin. Například gymnokalycia jsou pak zalévána každé 3 dny, a přesto v pěstírnách nebyly k vidění žádné poškozené, natož hnijící rostliny. Naskytá se tak otázka, jestli my zde rostliny tak trochu netrápíme suchem a nestálo by vyzkoušet i jiné možnosti.

Závěrem lze proto shrnout, že kaktusářský život v Thajsku je velmi zajímavý a tvoří doslova celý byznys. Neomezuje se pouze na pěstování rostlin, ale navazuje na něj nabídka speciálních keramických nádob na pěstování rostlin se zaměřením na celkovou estetiku. Té je nejen v Thajsku, ale i v ostatních asijských zemích věnována značná pozornost. V pěstírnách pak nejsou nabízeny a prodávány pouze rostliny, ale jako běžnou součástí jsou kavárny, kde se mohou pěstitelé scházet a hovořit o rostlinách. Velmi často jsou v nich pořádány také koncerty a další kulturní akce. Lidem, kteří tyto akce navštíví, jsou pak samozřejmě ukázány i rostliny, a tím je možné získat další a další potenciální kupce a pěstitele. Prostě celá přednáška byla velmi zajímavá, což dokládalo i mnoho dotazů na přednášejícího.

Lednová přednáška nám ukázala jiný pohled na možné pěstování kaktusů a sukulentů. Přestože u nás není pěstování kultivarů příliš rozšířené, jinde ve světě, především v asijských zemích, je toto momentálně velkou módou. V některých rysech se dokonce blíží době tulipánové horečky v Nizozemsku v 17. století. Minimálně cenami vybraných rostlin. Domnívám se ale, že během několika let se to klidně může změnit i u nás a pěstování kultivarů může zaujmout i nekaktusáře.

J. Mynář

4. Co bude

4.1 Zájezd 11. 5. 2024 (sobota)

Odjezd 7:00 Praha 5, Ženské domovy (jako tradičně), návrat okolo 20 hod tamtéž.

Jako první bychom jeli do Hořic, Ladislav Fischer - specializovaná sbírka /na rody *Acanthocalycium*, *Ayloster*, *Echinopsis*, *Lobivia*, *Sulcorebutia*, *Weingartia* - má ve sbírce vše co bylo dosud platně popsáno.

Následně Pardubice, opět oběd v Globusu + 2 předjednané schůzky v okolí (jeden specialista na sukulenty) a Chrudim - Pavlíček - Chrudimský kaktusář (mnoho lidí si přálo podívat se sem, nyní máme tu možnost, navíc v době, kdy je skleník na začátku sezony plný).

Při zpáteční cestě se, podle času, zastavíme v Poděbradech pro minerálku.

Přihlášky posílejte na jiri.varecka@seznam.cz (přihláška = jméno + datum narození + číslo mobilního telefonu).

Cena 730,- Kč, platba na účet SPKS (4431570257/0100) (v.s. = číslo mobilu, který budete mít u sebe.).

Nejprve je nutno se přihlásit, až po potvrzení přihlášky následuje platba

- bohužel se již stalo, že byla platba uhrazena bez přihlášky = bez místa k sezení.
- (Potvrzení o provedené platbě si vezmete s sebou do KaktusBusu).

Přihlaste se, prosím, co nejdříve, pokud budou volná místa, nabídneme i mimo Spolek. Každý přihlášený se přihlášením zároveň zavazuje, že má platné pojištění odpovědnosti - pokud ne, ozvěte se, zajistím.

Bohužel se každý rok najde osoba, která zaplatí bez zaslání přihlášky.

Těším se na naše setkání

Jirka Vařečka

4.2 Jarní výstava 7. 6. – 23. 6. 2024

Tradiční výstava kaktusů a sukulentů se opět bude konat v prostorách skleníku Přírodovědecké fakulty UK. Výstavu navštěvují nejen pěstitelé sukulentních rostlin, ale i laická veřejnost z celé republiky, proto by vystavované rostliny měly ukazovat vysokou úroveň našeho Spolku a každý z členů může přispět svými výpěstky k prezentaci našich výsledků. Právě ta vaše rostlina může nadchnout některého z návštěvníků a získat ho pro rozšíření naší členské základny. Právě proto bychom chtěli apelovat i na členy, kteří dosud své rostliny nevystavovali, aby se také zapojili.

Formát výstavy se zatím měnit nebude, můžete vystavovat klasický "metr" ze své sbírky – ať již zaměřený na nějaký rod nebo jako průřez sbírkou. Samozřejmě přivítáme i vystavovatele, kteří se chtějí pochlubit jednou nebo několika rostlinami.

Garantem výstavy zůstává Daniel Haisel, přihlášky k výstavě rostlin posílejte v co nejkratší době nově na adresu: vystavy@spks.cz

Napište prosím svoji představu, kolik rostlin můžete vystavovat, případně na jaké rostliny se specializujete. Na tuto adresu pište i různé dotazy, náměty a připomínky týkající se výstavy. Pro členy, kteří neradi používají e-mail, je možné se domluvit na tel. č. 728 084 301.

Příprava výstavy začne v neděli 2. 6. 2024 od 9:00 hod. a bude pokračovat i v následujících dnech. Uvítáme každého, kdo bude mít chuť s přípravou pomoci.

Výstava bude probíhat ve dnech 7. 6. – 23. 6. 2024 od 10:00 do 17:00, poslední den v neděli 23. 6. 2024 pouze do 12:00. Pokladna se bude uzavírat půl hodiny před koncem.

!!! Důležité !!!

**Pro zajištění výstavy hledáme pomocníky na tyto pozice:
Pokladní na prodej vstupenek
Prodejce na malý prodej**

Zájemci se mohou hlásit na e-mail vystavy@spks.cz nebo tel. 728 084 301

Předem děkujeme vystavovatelům a všem, kteří nám jakýmkoli způsobem s výstavou pomohou.
Daniel Haisel

4.2.1 Příprava jarní výstavy

Přihlášky posílejte co nejdříve po obdržení věstníku na e-mail: vystavy@spks.cz nebo prodej@spks.cz
Podmínky prodeje a ostatní náležitosti obdržíte obratem. Příprava výstavy začne v neděli 2. 6. 2024.

Návoz rostlin 3. a 4. 6. Na spolupráci s našimi pěstiteli se těší výstavní výbor SPKS Praha.

Veškeré informace o podmínkách prodeje rostlin a výstavy: vystavy@spks.cz

Výstava bude otevřena denně od 10.00 do 17.00 hod, pokladna se uzavírá půl hodiny před ukončením. Při závěrečné neděli se bude výstava zavírat již ve 12 hod.

Pomozte nám prosím při přípravě, provozu i úklidu výstavy.

Předem děkujeme – Výbor.

Přípravu zahajujeme v neděli 2. 6. v 9 hod a pokračujeme v následujících dnech.

Rovněž bychom potřebovali pomoc při zajištění propagace výstavy a Spolku (noviny, televize ...), a pokud by někdo získal sponzora, bude vítán s otevřenou náručí.

Daniel Haisel

5. RŮZNÉ

5.1 Jubileum předsedy SČSPKS - Jaroslava Vícha

Jaroslav Vích, kterého známe od roku 2008 jako „prezidenta“ Společnosti českých a slovenských pěstitelů kaktusů a sukulentů, o kterém víme, že žije kdesi v „dáli“ na severovýchodě republiky na polské hranici. Co se ví minimálně, Jaroslav je dlouholetým členem pražského Spolku. I to je důvod pro to, abych připomněl jeho významné osobní výročí, na podzim 9. 11. 2023 oslavil 75.

narozeniny. O kaktusy se zajímal již ve školním věku, svoji sbírku začal budovat v roce 1970 pomocí členů opavského kroužku. Na počátku své pěstitelské kariéry ho zajímalo „mexiko“, zvláště rod *Ariocarpus*. Po nějaké době usoudil, že ví v dané době a situaci asi vše a svůj zájem upřel k „jižní americe“. Přibližně od roku 1974 se stává členem Notosekce a v té době se již zaměřuje na pěstování notokaktusů a později po vzniku Internota (kde se stal jedním z prvních členů) se začíná zajímat o rod *Wigginsia*. Přitahovaly ho svým souměrným růstem a zdály se mu tajemné, bylo o nich málo informací a tak díky známostem z Internota začal získávat informace a rostlinný materiál. Od roku 1983, kdy postavil nový velký skleník, vybudoval rozsáhlou specializovanou sbírku, ve které najdeme i kolekci rodu *Rhipsalis*. Ačkoli je specialistou, má široký zájem a znalosti o dalších kaktusech a sukulentech. Další jeho vášní je sbírání kaktusářské a sukulentářské literatury, dá se říci, že za celý svůj život nashromáždil rozsáhlou sbírku, která by mohla konkurovat té naší pražské. Díky článkům B. Schütze v časopise Kaktusy záhy propadl kouzlu osoby A.V. Friče, který mu učaroval svojí „pionýrskou“ činností, která se významně dotýkala i jeho vášně pro notokaktusy a wigginsie. Tuto svoji vášeň zpracoval v příloze Minimusu 1991 – Notokaktusy, legendy, omyly, skutečnost (Sborník prací o rostlinách A.V. Friče) a ve Speciálu 2 z roku 2019 - Po stopách A.V. Friče po 110 letech. Svůj dětský sen podívat se do domoviny kaktusů si začal plnit až ve zralém věku a to v roce 2009, celkem podnikl 5 cest do Ameriky, z toho 1x do Mexika, ostatní cesty se týkaly hlavně oblasti výskytu notokaktusů. Z těchto cest bych rád vyzdvihl cestu do Kolumbie v roce 2017, kam se vydal po několika desítkách let jako první a jeden z mála kaktusářů, kde se hlavně zajímal o výskyt *Wigginsia vorwerkiana*. Získané informace postupně zpracovává a předkládá nám je v podobě přednášek, článků v časopise Kaktusy, v Minimusu a Atlasu kaktusů.

Nesmím zapomenout na Jardovu funkcionářskou minulost a přítomnost: V opavském klubu kaktusářů byl tři roky předsedou, od roku 1994 pracoval ve výboru Společnosti a v roce 2008 byl zvolen jejím předsedou (bohužel, po ukončení tohoto volebního cyklu již nehodlá pokračovat). Při vedení Společnosti zastává názor: „Když už jsem tím předsedou, tak ať to vypadá“.

Ing. Jaroslav Vích vystudoval Vysokou školu dopravní v Žilině, fakultu provozu a ekonomiky dopravy. Ve svém profesním životě prošel funkcemi v OKD, ČD, soukromě podnikal a pracoval ve státní správě. Mimo vystudované odbornosti je soudním znalcem v oblasti kaktusů a sukulentů a v oblasti mezinárodního obchodu s ohroženými druhy kaktusů a sukulentů.

Když už něco píšu, nedokážu být neosobní. Jsem velmi rád, že díky mé funkci jednatele jsem se s Jardou seznámil, jsme denně „na telefonu“. Oceňuji jeho pracovitost, otevřenost a zájem o věc a hlavně kamarádský přístup. Vše co jsem vyjmenoval je podloženo odborností a životními zkušenostmi. Jardovo osobní motto je: všechna sláva, polní tráva (neznámý autor) = dneska tě mají za svatého a zítra jsi sviňák (K. Havlíček Borovský). Takže, to co dělám je důležité hlavně pro mne a těší mě, když to může pomoci i druhým. Nečekám vděk a tak nikdy nejsem zklamán z reakce jiných.

(foto L. Berka - leden 2024)

Jubilantovi přejeme do dalších let splnění všech přání, radost ze sbírky, pevné zdraví a mnoho radosti ze života.

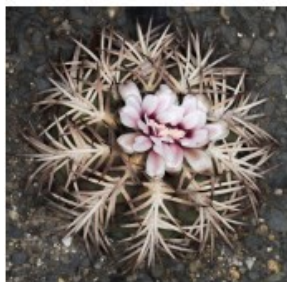
L. Berka

5.2 Odměna

Výbor Spolku se rozhodl projevit vděčnost několika členům, kteří se z vlastní vůle angažují v pomoci při přípravě a zajištění spolkových výstav, případně v dalších činnostech potřebných pro Spolek. Nabídlí jsme jim spolkový zájezd zdarma v květnu 2024.

L. Berka

5.3 Setkání Gymnofilů 2024

Gymnofil 2024

Klub kaktusářů Příbram pořádá dne 31. 8. 2024 od 10 hodin setkání přátel pěstitelů kaktusů rodu *Gymnocalycium* v objektu Obecního úřadu v Hájích 39 u Příbrami. V předvečer, tj. 30. 8., bude připraveno občerstvení na zahradě Petra Todorova v Hájích 6 a přivítáme, když zájemci budou o své večerní účasti informovat přadatele předem. Přenocování bude možné pod stanem nebo pod širákem na zahradě. Zájemcům o ubytování v penzionu a pod. doporučujeme rezervaci na [booking.com](https://www.booking.com) v oblasti Příbram. Program setkání bude upřesněn později.

Petr Todorov, předseda KK Příbram, kppodlahy@volny.cz

5.4 Pragochamaecereus – najsou se ještě ?

Pěkný den, kolegové kaktusáři!

Chtěl bych se touto cestou obrátit na co nejširší okruh zájemců o naši společnou zálibu s prosbou o pomoc. Už několik let se s kamarády zabýváme pátráním po původních rostlinách Fričova "umělého rodu" *Pragochamaecereus*. Asi od roku 1937 experimentoval A.V. Frič jako první s hybridizací *Chamaecereus silvestrii* s dalšími jihoamerickými i severoamerickými rody kaktusů. Při pokusech používal radium, UV záření, výsledky také ovlivňoval různými chemickými látkami a fyzikálními vlivy. Domníval se, že takto vzniklé rostliny vyvrací svými vlastnostmi platnost Mendelových zákonů. O průběhu a podmínkách pokusů se bohužel nedochovalo příliš mnoho informací. Ve Fričově herbáři se ale zachoval poměrně bohatý fotografický a rostlinný materiál. Fotografie jsou černobílé, popisy strohé a barva květů s časem vymizela. Zmínky o rostlinách (Frič je často pojmenovával po svých přátelích) jsou k nalezení také v dobových i novějších tiskovinách a cenících (některé výpěstky byly komerčně nabízeny).

Mezi rostliny pojmenované, které se nám podařilo ve sbírkách objevit, patří *Pchc.* Kantor Martínek, *Pchc.* Ing. K. Kreuzinger (obě v BZ Praha) a *Pchc.* Prof. Dr. Kavina (*kavinai*) ze sbírky Z. Červinky. Stále naopak neúspěšně hledáme *Pchc.* Eduard Klaboch. Na barevném snímku je zachycen v Crkalově knize Lovec kaktusů, bohužel bez informace o místě vzniku fotografie. Barevná fotografie je také v knize Miniaturní pouště od J. Gratiase (sbírka J. Berana z Českých Kopist). Tato sbírka už dnes neexistuje. Rostlina se ale v 80. letech ve sbírkách prokazatelně nacházela. Další v pramenech zmiňované pojmenované Fričovy hybridy jsou: Čeněk Mareš, Hugo Sočnik, Floricoltore Hugo Stern, Friedrich Bodeker, senátní prezident Čabrada, sekč. chef Výborný, konšel Vošický, poslanec Chmelík, prof. Dr. Levita, Dr. VI. Dědek. Ve sbírkách se nacházejí i rostliny pojmenované podobným stylem (např. Jaroslav Krůta), ty jsou ale výpěstkem Z. Červinky z Čelákovic, který se křížením také intenzivně zabýval. Objevili jsme též rostlinu *Pchc.* Maria Kowig (sbírka Pavla Hajna), o které se traduje, že pochází od Friče. Toto jméno není ale k dohledání v žádných dobových materiálech. Lze sem přiřadit i dvě rostliny z BZ Praha označené AVF 17 a 19. Veškeré rostliny se do BZ Na Slupi nejspíše dostaly přičiněním J. Ullmanna, dřívějšího kurátora sbírky kaktusů a sukulentů.

Druhou skupinou jsou rostliny bez jména, ale původem ze starých sbírek, často s návazností na Friče. Původ tedy nejistý, ale pravděpodobný. Několik rostlin z Rekoříkovy sbírky, 2 rostliny od p.

Haníka (původ p. Lazecký, Havířov), 3 rostliny (p. Šejvl, Praha), rostliny původem od p. Vojty z Pardubic, 2 rostliny označené AVF od p. Sobotky ze Sadské (okruh Čelákovických kaktusářů).

Rostliny, které stále hledáme jsou: rostliny z článku p. Klikara v č. Kaktusy 4/1997 – červený květ s tmavým jícnem a rostlina s malými stonky, původem ze sbírky p. Karmazína z Radouše, Fričovy současníka (sbírka p. Klikara). *Pchc.* Eduard Klaboch viz výše. Rostliny ze staré sbírky p. Wildmanna ze Starého Rybníka u Františkových lázní. Pravděpodobně měl ve své sbírce rostliny od K. Kreuzingera. Dále jakékoliv doplňující informace o *Pchc.* Maria Kowig. Informaci o barvě květu *Pchc.* Prof. Dr. Kavina z dobových zdrojů (jen sdělení p. Červinky). Samozřejmě nás zajímají i jakékoliv jiné informace o výše zmíněných rostlinách, případně tipy na další potenciálně Fričovy hybridy. Díky za jakékoliv nápady, postřehy a tipy k tématu. Přejde nám škoda, aby se tento magický kousek kaktusářské historie nadobro ztratil. Před 20 lety by bylo pátrání asi snazší a úspěšnější, ale i teď bychom rádi zachránili a do sbírek opět více rozšířili vše, co se dá.

	Agave Norská Doplnění	Cereus Mikrotyp Nová
Praga-Chamaecereus hybrides von Frič		
199 Frič: Sokolov	4	9
200 "Kocher" prodeje: Laska	4	10
201 Eduard J. Klaboch	4	9
202 Ing. V. Vrána	4	9
203 Frič, Dr. Kavina	4	9
204 Česká Mládež	4	9
205 Karel Mertník	4	10
206 "Vina: Frič Dr. Kavina	4	10
Scelenocereus Berg.		
207 "Scelenocereus" s. l.	4	9
208 "Scelenocereus" v. T. H. H.	4	9
209 "Scelenocereus" s. l.	4	9
210 "Scelenocereus" s. l.	4	9
211 "Scelenocereus" s. l.	4	9
212 "Scelenocereus" s. l.	4	9
213 "Scelenocereus" s. l.	4	9
214 "Scelenocereus" s. l.	4	9
215 "Scelenocereus" s. l.	4	9
Sietonia Dr. & R.		
216 "Sietonia" s. l.	10	10
Trichocereus Berg.		
217 "Trichocereus" s. l.	10	10
218 "Trichocereus" s. l.	10	10
219 "Trichocereus" s. l.	10	10
220 "Trichocereus" s. l.	10	10
221 "Trichocereus" s. l.	10	10
222 "Trichocereus" s. l.	10	10
223 "Trichocereus" s. l.	10	10
224 "Trichocereus" s. l.	10	10
225 "Trichocereus" s. l.	10	10
226 "Trichocereus" s. l.	10	10
227 "Trichocereus" s. l.	10	10
228 "Trichocereus" s. l.	10	10
229 "Trichocereus" s. l.	10	10
230 "Trichocereus" s. l.	10	10
231 "Trichocereus" s. l.	10	10
232 "Trichocereus" s. l.	10	10
233 "Trichocereus" s. l.	10	10
234 "Trichocereus" s. l.	10	10
235 "Trichocereus" s. l.	10	10
236 "Trichocereus" s. l.	10	10
237 "Trichocereus" s. l.	10	10
238 "Trichocereus" s. l.	10	10
239 "Trichocereus" s. l.	10	10
240 "Trichocereus" s. l.	10	10
Wilcoxia Dr. & R. (Lichocereus)		
241 "Wilcoxia" s. l.	10	10
242 "Wilcoxia" s. l.	10	10
Cereus (Cereus) s. l.		
243 "Cereus" s. l.	10	10
Caryophylla Cegielski		
244 "Caryophylla" s. l.	10	10
245 "Caryophylla" s. l.	10	10
246 "Caryophylla" s. l.	10	10
247 "Caryophylla" s. l.	10	10
248 "Caryophylla" s. l.	10	10
249 "Caryophylla" s. l.	10	10
250 "Caryophylla" s. l.	10	10
251 "Caryophylla" s. l.	10	10
252 "Caryophylla" s. l.	10	10
253 "Caryophylla" s. l.	10	10
254 "Caryophylla" s. l.	10	10
255 "Caryophylla" s. l.	10	10
256 "Caryophylla" s. l.	10	10
257 "Caryophylla" s. l.	10	10
258 "Caryophylla" s. l.	10	10
259 "Caryophylla" s. l.	10	10
260 "Caryophylla" s. l.	10	10

Přemysl Drápel

5.5 Atlas kaktusů 2023

V předvánočním čase byla vydána ročenka Atlas kaktusů, v které se již po třicáté osmé snažíme přiblížit druhy, které známe důvěrně, ale i druhy, které jsou známé jen specialistům. Snažíme se o průřez celou říší kaktusů, v Atlase najdete informace o kaktusech kulovitých, sloupovitých, převislých, kaktusech z teplých i chladných oblastí, z vysokých hor i nížin. Jednotlivé příspěvky jsou zpracovávány osvědčenými autory. Texty jsou doprovázeny kvalitními fotografiemi, které doplňují odborný text. Cena ve volném prodeji je 350,- Kč.

Atlas lze objednat u hospodářky SČSPKS: proch.jana@centrum.cz nebo u redaktora:

berka.frailea@seznam.cz

5.6 Inzerce

Věnuji použité květináče (červené) 4x4, 5x5, 6x6. L. Berka, e-mail: berka.frailea@seznam.cz

Příspěvky do Věstníku posílejte na adresu:

předseda SPKS: Lubomír Berka, Libice 10, Rybníky, 263 01, e-mail: predseda@spks.cz

jednatel SPKS: Jaroslav Bohata, 9. května 27, Kozojedy, 281 63, e-mail: jednatel@spks.cz

<http://www.spks.cz/>

<https://www.facebook.com/SPKSPraha.cz>